Statens jordbruksverks
författningssamling
Statens jordbruksverk
551 82 Jönköping
Tfn 036-15 50 00
www.jordbruksverket.se

ISSN 1102-0970

SJVFS 2014:42
Utkom från trycket
den 8 december 2014

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om integrerat växtskydd;

beslutade den 4 december 2014.

Statens jordbruksverk föreskriver[1], med stöd av 2 kap. 32 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel, samt efter att ha hört Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen och Skogsstyrelsen, följande.

Dessutom beslutar Jordbruksverket om följande allmänna råd.

1 KAP. GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid all yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.

Grundläggande bestämmelser

2 § Grundläggande bestämmelser finns i

- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG[2],
- miljöbalken (1998: 808) samt
- förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel.

Definitioner

3 § De termer som används i förordningen (EG) nr 1107/2009, miljöbalken (1998:808) samt förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel har samma betydelse i dessa föreskrifter.

I dessa föreskrifter och allmänna råd betyder

bekämpningströskel: riktvärde för vid vilken angreppsnivå en bekämpning bedöms vara lönsam. Riktvärdet kan till exempel anges som ett visst antal skadegörare

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning bekämpningsmedel (EUT L 309, 24.11.2009, s. 71-86, Celex 32009L0128).

[2] Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (EUT L 309, 24.11.2009, s. 1, Celex 32009R1107).

	per planta, strå eller blad, som en skadenivå eller placering av angreppet på plantan,
dosnyckel:	hjälpmedel för att anpassa doseringen av ogräsmedel. Den visar hur olika faktorer, till exempel jordart och ogräsmängd, påverkar den dos av växtskyddsmedel som behöver användas,
falsk såbädd:	teknik för ogräsbekämpning då man lockar ogräsfröna att gro innan den riktiga sådden,
föryngringsmetod:	metod för att trygga återväxten av skog av tillfredsställande täthet och karaktär,
icke-kemiska metoder:	fysikaliska, mekaniska, termiska eller biologiska metoder för bekämpning av skadegörare och ogräs eller metoder som används i förebyggande syfte och som är alternativ till användning av kemiska växtskyddsmedel,
insådd:	sådd i en befintlig gröda av ytterligare en gröda som förväntas skördas vid ett senare tillfälle än den befintliga,
metodutvärdering:	regelbundna vetenskapliga test och stickprovs-inventeringar för att utvärdera doser, applicerings-teknik m.m. av växtskyddsmedel inom skogs-bruket,
målspecifikt växtskyddsmedel:	växtskyddsmedel med en verkan som är specifik mot de växtskyddsproblem som avses,
professionell rådgivare:	en person som skaffat sig utbildningsbevis för användning av växtskyddsmedel eller motsvarande kunskap och som ger råd om växtskydd och säker användning av växtskyddsmedel, inom ramen för sin yrkesverksamhet eller en kommersiell tjänst. Det innefattar privata och allmänna rådgivnings-företag, handelsagenter och i förkommande fall livsmedelsproducenter och detaljhandlare,
prognosmodell:	beräkningsmodell där olika faktorer, som exempelvis väder och uppgifter om gröda och skadegörare, vägs samman i syfte att förutse om och när skadegöraren kommer att orsaka skada. Kan också innehålla råd om bekämpningsåtgärd,
riskvärdering:	variant av prognosmodell,
skadegörare:	svamp, insekt, virus eller annan organism som orsakar kvalitets eller kvantitetsförluster på den odlade grödan,
strategier mot bekämpningsmedelsresistens:	dels de tvingande anvisningarna i preparatets bruksanvisning, där det anges om preparatet medför en risk för resistensbildning, dels sådana rekommendationer som rådgivningsorganisationer tar fram och som beskriver en strategi för hur resistensutveckling hos skadegörare och ogräs mot

	bekämpningsmedel undviks,
termisk behandling av utsäde:	behandling av utsäde med värme för att förhindra spridning av sjukdomar,
växtföljd:	den ordning i vilken olika sorters grödor följer på varandra under en tidsperiod på samma odlingsplats,
växtskyddsåtgärd:	de åtgärder som vidtas i syfte att skydda växter mot skadegörare eller förhindra angrepp av sådana, påverka växternas livsprocesser, bevara växters hållbarhet eller förstöra oönskade växter eller växtdelar, samt
yrkesmässig användning:	användning av växtskyddsmedel av en person i dennes yrkesmässiga roll som sprutförare eller annan operatör, tekniker, arbetsgivare eller egenföretagare, både på jordbruksområdet och inom andra sektorer.

2 KAP. TILLÄMPNING AV INTEGRERAT VÄXTSKYDD

1 § Av 2 kap. 31 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel framgår vad de allmänna principerna om integrerat växtskydd innebär.

Allmänna råd till 2 kap. 31 § förordningen om bekämpningsmedel

Det går att få aktuell information om tillämpningen av principerna om integrerat växtskydd exempelvis via professionella rådgivare, kurser, växtskyddsbrev eller webbplatser med information om odling.

Allmänna råd till 2 kap 31 § sista ledet av punkt 1:

Behovet av att använda kemiska växtskyddsmedel bör begränsas när det gäller tillväxtreglering i stråsäd, med undantag för råg. Detsamma gäller i fråga om nedvissning eller ogräsbekämpning i stråsäd avsedd för livsmedel eller foder senare än en månad före skörd.
Behovet bör i första hand begränsas genom användning av förebyggande eller andra icke-kemiska metoder. Dessa åtgärder kan vara val av sort, utsädesmängd, såtidpunkt, anpassad gödsling eller väl avvägd behandling mot skadesvampar.

2 § Den som överväger att använda växtskyddsmedel ska i första hand använda förebyggande metoder för att hålla tillbaka skadegörare, ogräs och övrigt som kan motivera en växtskyddsåtgärd.

Förebyggande metoder som ska prioriteras är

1. val av växtföljd,
2. val av odlingsteknik,
3. val av sort- och växtmaterial,
4. anpassad gödsling, kalkning, bevattning och dränering,
5. användning av hygienåtgärder, samt
6. åtgärder för att skydda nyttoorganismer och öka deras antal.

Allmänna råd till 2 §

- *Växtföljden bör utformas så att den motverkar uppförökning av ogräs och skadegörare.*
- *Prioriterad odlingsteknik kan till exempel vara falsk såbädd, anpassad tidpunkt för sådd och plantering, lämplig planttäthet, insådd, anpassad jordbearbetning, gallring och metoder för sådd och plantering som odling på upphöjd bädd för att gynna plantornas tillväxt.*
- *Föryngringsmetoder bör väljas med hänsyn till risk för skador och ogräs.*
- *Sort- och plantmaterialet bör vara friskt och motståndskraftigt.*
- *Risken för ax- och stråbrytning samt stråstyrka bör särskilt beaktas vid val av sort.*
- *Riktlinjer för gödsling som rådgivningsorganisationer tar fram, till exempel Jordbruksverkets riktlinjer, anger lämplig tillförsel för att gynna växterna och bidrar till att de står emot angrepp av skadegörare.*
- *Lämpliga hygienåtgärder är till exempel regelbunden rengöring av maskiner, utrustning och lagringsutrymmen, särskilt om maskiner och utrustning flyttas mellan odlingsenheter.*

3 § Den som överväger att använda växtskyddsmedel ska övervaka skadliga organismer med hjälp av lämpliga metoder och verktyg, där sådana finns att tillgå. Valet av växtskyddsåtgärder ska så långt som möjligt baseras på resultaten av övervakningen.

Allmänna råd till 3 §

Övervakningen bör bestå av observationer i den aktuella odlingen. Det innebär att det enskilda fältet eller motsvarande bör bli undersökt. När det finns regionala prognoser eller rekommendationer i växtskyddsbrev eller motsvarande information, bör de vara ett stöd för beslut i den aktuella växtskyddssituationen. Den sammantagna informationen bör ligga till grund för beslutet om en växtskyddsåtgärd är nödvändig och hur den i så fall bör bli utformad.

Lämpliga metoder och verktyg vid övervakningen kan vara till exempel beprövade och vetenskapligt underbyggda bekämpningströsklar, riskvärderingar, dosnycklar, prognosmodeller eller råd av professionella rådgivare.

4 § Den som, trots förebyggande åtgärder, behöver använda växtskyddsåtgärder ska

1. begränsa sin användning av växtskyddsmedel och andra insatser till vad som är nödvändigt och välja metoder som är lämpliga både på lång och kort sikt,
2. välja hållbara biologiska, fysikaliska eller andra icke-kemiska metoder om de leder till tillfredsställande bekämpningseffekt,
3. använda växtskyddsmedel som är så målspecifika som möjligt och som har minsta möjliga biverkningar för hälsa och miljö, samt
4. utnyttja strategier mot bekämpningsmedelsresistens i den utsträckning som är möjlig.

Allmänna råd till 4 §

Exempel på metoder som kan begränsa användningen av kemiska växtskyddsmedel är att

- *utnyttja biologisk eller termisk behandling av utsäde eller annan icke-kemisk metod mot växtskadegörare,*
- *använda mekanisk ogräsbekämpning eller annan icke-kemisk metod mot ogräs,*
- *använda nyttodjur eller nyttosvampar,*
- *gynna nyttoorganismer,*
- *följa rekommenderade bekämpningströsklar och riskvärderingar,*
- *använda bandspruta i radodlade grödor i kombination med mekanisk bekämpning,*
- *minska doserna av växtskyddsmedel när det är möjligt,*
- *punktbehandla eller kantbehandla i lämpliga fall,*
- *utnyttja precisionsstyrningssystem, till exempel GPS-teknik, för att undvika överlappande bekämpningar, samt*
- *använda mekaniskt skydd eller annan icke-kemisk metod för att skydda barrträdsplantor mot snytbaggeangrepp.*

Den som använder växtskyddsmedel bör ta del av rådgivningen för att få information om utvecklingen av icke-kemiska metoder och deras tillämpning, för att om möjligt ersätta användningen av kemiska växtskyddsmedel med icke-kemiska metoder.

För att behålla behandlingseffekter på lång sikt, bör den som använder växtskyddsmedel reducera risken för att resistens uppstår genom att

- *följa rekommenderade bekämpningströsklar och riskvärderingar,*
- *överväga mekanisk ogräsbekämpning när det är möjligt,*
- *växla mellan preparat som har olika verkningsmekanism om detta finns tillgängligt på marknaden,*
- *tankblanda preparat med olika verkningsmekanism eller använda färdigformulerade blandpreparat,*
- *följa rekommenderade strategier mot bekämpningsmedelsresistens.*

5 § Av 2 kap. 56 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel framgår vilken dokumentation som krävs vid yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.

6 § Den som har använt växtskyddsmedel ska så långt som möjligt undersöka nyttan av växtskyddsmedelsanvändningen, med utgångspunkt i förd dokumentation.

Allmänna råd till 6 §

Undersökningen bör ske genom observationer i den behandlade odlingen. Observationerna bör omfatta effekten på ogräs och skadegörare eller annat som kan föranleda en växtskyddsåtgärd och om grödan skadats. Obehandlade ytor kan vara ett hjälpmedel för att bedöma effekten i vissa bekämpningssituationer och typer av odling, till exempel i stråsäd. De bör dock inte användas när växtskyddsproblemet riskerar att spridas vidare med allvarliga följder. Nyttan

av växtskyddsåtgärderna kan även undersökas övergripande genom metodutvärdering. Användning av växtskyddsmedel inom skogsbruk utgör exempel på åtgärder som kan undersökas genom metodutvärdering.

3 KAP. ÖVRIGA BESTÄMMELSER

Undantag

1 § Jordbruksverket kan ge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 2 januari 2015. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

HARALD SVENSSON

Agneta Sundgren
(Regelenheten)